

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2014. november 20.
(csütörtök)**

Szepesy László

AZ ESZESEN CSELEKVŐ SÁFÁR

Alapige: Lukács 16,8-9

„E világnak fiai eszebbek a világosságnak fiainál a maguk nemében. Én is mondom néktek, szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy, mikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba.”

Imádkozzunk!

Dicsőítünk és magasztalunk Téged mennyei édes Atyánk az Úr Jézus Krisztus által azért, hogy Fiad áldozata révén minden nap meghalhatunk a bűnnek, hogy neked élhessünk. Köszönjük neked, hogy ebben a harcban, amit ez a meghalás jelent, Te vagy az, aki vezetsz, erősítesz, és támogatsz minket.

Hálát adunk azért, hogy az elmúlt héten is valóság lehetett számunkra a Te jelenléd, mindennapi tapasztalat pedig az, hogy szívünket formáld Igéd által, és életünket bölcsen igazgatód akaratod szerint.

Kérünk, bocsásd meg nekünk, amikor ellene álltunk a Te igédnek, mert megkeményítettük a mi szíveinket, és nem akartunk hallgatni arra. Bocsásd meg a harcban való restségünket, bukásainkat, és azt, hogy nem hozzád fordultunk segítségért, hanem magunkban, vagy másban bízunk.

Dicsőítünk azért, hogy mindezek ellenére te hosszútűrő és kegyelmes maradtál felénk.

Szeretnénk kérni felséges Istenünk, hogy áraszd ki ránk nagy kegyelmedet ma este is abban, hogy igéddel, annak magyarázatával és megérté-

sével ajándékozz meg bennünket. És könyörögünk az engedelmesség lelkéért is, hogy Ő tartsa meg ezeket az igéket a mi szíveinkben, és munkálja bennünk azt, ami kedves előtted.

Szent Fiad érdemében bízva és reménykedve kérünk, hallgass meg minket.

Ámen.

Igehirdetés

Kedves Testvérek!

Bár a felolvasott példázat nagyon jól ismert, mégis sokan bizonytalanok, hogy mit is jelent az valójában, hogy mit akart Urunk általa nekünk mondani. A példázat megértését az nehezíti meg, hogy Urunk egy negatív szereplőt állít elénk például, amit nem teljesen értünk, hogy miért tesz. Egy hűtlen vagyonkezelőről van szó, aki becsapja gazdáját, aki rábízta vagyona egy részét, hogy azt kereskedéssel, befektetésekkel, vagy más úton módon gyarapítsa. Ez a sáfár azonban a pénzt másra költötte. Jézus nem részletezi, tehát nem is annyira fontos, hogy mire költötte, a lényeg az, hogy hűtlen lett, és ez kiderült. Valakik bevádolták uránál a sáfárt, aki számot akart kérni mindent, és el akarta venni tőle a neki adott javakat. Hogyan lehetne tehát ez a csaló, hazug és megbízhatatlan ember számunkra, keresztyének számára példa? Nem inkább arra buzdít minket a Szentírás, hogy legyünk becsületesek, szorgalmasak és hűségesek munkánkban, és a nekünk adott bizalommal pedig ne éljünk vissza? Mégis a mi Tanító Mesterünk őt állítja elénk, hogy őtőle tanuljunk meg valamit. Mégis mit?

Ahhoz, hogy megértsük a példázat fő üzenetét, beszélünk kell arról a szituációról is, amiben az elhangzott. Az egész történet egy fejezettel korábban kezdődik. A Lukács 15,1-ben arról számol be az evangélista, hogy az egyházi körökben lenézett és megvetett emberek csoportja, a bűnösök és vámszedők odamentek Jézushoz, hogy hallgassák őt, és tanuljanak tőle. Ezt meglátták a farizeusok és írástudók, és teljesen felháborodtak. Ennek a nemtetszésüknek hangot is adtak, és azt mondták: „ez bűnösöket fogad magához, és velük együtt eszik”. Ez annyit jelent röviden: Jézus rossz erkölcsű, kétes alakokkal vállal közösséget, ezzel jóváhagyja, helyesli a bűneiket, ráadásul nem vigyáz a tanítványaira, mert azok ilyen társaságban csak rosszat tanulhatnak. Jézus ekkor a farizeusokhoz fordult, és feleletként elmondta nekik az elveszett juh, az elveszett drakhma és a tékozló fiú példázatát. Mindezekben rávilágított arra, hogy örülniük kellene a bűnösök megtérésén, és inkább úgy kellene rájuk nézniük, mint elveszetteknek, nem pedig, mint csupán bűnösöknek. Jézus Krisztus is azért vállal velük közösséget, mert szereti a bűnösöket, nem a bűneiket, hanem az embereket, és meg akarja menteni őket. Ezek által a példázatok által egyben meg is

szégyeníti a képmutatók szeretetlenségét, és embertelenségét, mert nem ismernek könyörületet mások iránt.

Jézus ezek után elfordul a farizeusoktól, és a tanítványainak mondja el a sáfár példázatát. Szándékosan mondom így, hogy a sáfár példázata, mert véleményem szerint rossz felirat az, hogy hamis sáfár. Jézus Krisztus nem a sáfár hamisságát akarta kiemelni, és nem arra akart megtanítani minket, hanem valami másra akart rámutatni, amit megtanulhatunk tőle. Most, hogy már felelevenítettük mindazt, ami a példázat elhangzása előtt történt, térjünk is rá, hogy mit akart nekünk Urunk tanítani a példázat által.

A választ nem nekünk kell kitalálnunk, mert Urunk a példázatok végén mindig röviden összegzi mindazt, amit meg kell jegyeznünk az elhangzottakból. Ez az összegzés jelen esetben véleményem szerint a 8-9. versben található, ami így hangzik: „e világnak fiai eszebbek a világosságnak fiainál a maguk nemében. Én is mondom néktek, szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy, mikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba.” Mi az, amit tehát Jézus szerint meg kell tanulnunk a sáfártól? Az eszeség, és az emberségesség. Ez a sáfár hűtlen, csaló és önző volt. Jézus a világ fiának mondja. De mint ilyen, csupán e világi távlatokban gondolkodó, Istenben nem hívő ember következetes a maga gondolatrendszerében. Ura ezt az eszeséget, következetességet dicséri meg a példázatban. Korábban is csaló volt, és mint így gondolkodó ember oldotta meg az előtte álló problémát. Tudta jól, hogy elveszti állását, ezért újabb lopással oldotta meg a problémáját: ura kárára engedett el mások adósságából, hogy azok az emberek megkedveljék őt, és később jót tegyenek vele. A világ fia, bűnös ember, de a gonoszságban és bűnben találékony és eszes. Jézus elsőként azt mondja, hogy nekünk, a világosság fiainak is hasonló módon találékonnak és eszesnek kellene lennünk nem a bűnben, hanem Isten dolgaiban, a világosság dolgaiban.

Másodszor pedig Urunk az emberségességet állítja elénk példaként. A sáfár nagyon jól tudta, hogy másokkal jót tenni dicséretet érdemlő dolog. Tudta jól, hogy azok, akiknek elenged az adósságából, hálásak lesznek neki, és viszonzni fogják szívességét. Ezért ő kihasználta ezt az emberségességet, és a maga javára fordította. Önző szándékok vezérelték, nem a felebaráti szeretet, mert magáról akart gondoskodni, és nem mások nyomorúságán enyhíteni. De felismerte a másokon való segítség fontosságát, és e szerint cselekedett. Jézus Krisztus erre hívja fel a mi figyelmünket is: szerezzetek barátokat a hamis mammonból, legyetek emberségesek, szeressétek felebarátaitokat.

Most, hogy látjuk, hogy Urunk ezeket akarja nekünk a sáfár példázatán keresztül tanítani, nézzük meg kicsit részletesebben, hogy mit is jelent az eszeség és az emberség a sáfár példázatában.

Először beszéljünk az eszességről. Az első, amit Jézus Krisztus említ az, hogy a világosság fiai nem annyira eszesek a jóban, mint a sötétség fiai a gonoszban. Ez gyakorlatban annyit jelent, hogy a bűnnek, és nem Istennek élő ember találékonyabb, eszesebb abban, hogy elérje földi céljait, megszerezze, amit akar, mint a hívők az Istennek való szolgálatban, és a szeretetben. És ez nem csak ember-ember között nézve igaz, hívó és nem hívó viszonylatában, hanem valljuk be, egy emberre nézve is. Ha egy hívő emberben valami bűnös vágy jelenik meg, és meg akar magának valamit szerezni, akkor abban sokkalta kreatívabb az ember, mint amikor az Isten iránti engedelmességről, vagy másokról van szó.

Hadd mondjak néhány példát. Nem könnyebben védelmezzük-e mindig a saját igazságunkat egy vitában, mint ahogy védelmeznünk kellene másokat bizonyos esetekben? Ha másokról van szó kevesen vannak, akik szót emelnek testvérükért. És ha még szót is emelünk, akkor sem vagyunk annyira kitartóak mások megvédésében, mint a saját magunk melletti kiállásban. Vagy: nem könnyebb megmondanunk-e azt, hogy mások mit tehetnének jobban, hogyan élhetnének Istennek tetsző módon, mint megmondani azt, hogy én mit tehetek másokért, és nekem hogyan kellene másként élnem? És vajon a hétköznapijainkat mi az, ami jobban meghatározza: a földi körülményeink, kényelmünk biztosítása és rendezése, vagy pedig az örök élet, amely felé tartunk nap, mint nap? Jézus Krisztusnak igazat kell adnunk: a világ fiai eszesebbek a maguk nemében, mint mi, a világosság fiai.

És pont ezért szólít meg minket Megváltó Urunk, hogy ebben, igéjén keresztül megváltoztasson minket. Ebben a példázatban az igazi eszességnek több jellemzőjét is elének hozza, ebből csak hármát nézzünk meg röviden.

Először is az igazán eszes ember mindig előre néz, a jövőbe tekint. Ahogyan ez a sáfár is tette. Megértette mi vár rá: elveszítem az állásom, valamiből élnem kell. Jézus azt mondja, hogy a hívő ember is mindig nézzen előre. Tudjuk, hogy mi vár ránk: az örök élet. Értsük meg, hogy e felé haladunk, ezért nem szabad csak földi távlatokban gondolkoznunk. A legvégső dolog nem a jövő hónap, nem a nyugdíj, nem a halál és az addig történő dolgok, hanem az örök élet. Ezt az előretekintést kell először elkérnünk Urunktól ahhoz, hogy eszesek lehessünk. Ahogyan Pál apostol is mindig az előtte lévő célt nézte, úgy kell nekünk is elhívásunk végére néznünk nap, mint nap.

Jézus Krisztus másodszor arra hívja fel a figyelmünket, hogy mindezt úgy kell tennünk, hogy a célunk határozza meg az oda felé vezető utunkat is. Az igazán eszes ember tudja, hogy a jövő meghatározza a jelent. Azaz: a sáfár megértette, hogy a jövője érdekében mit kell most, a jelenben ten-

nie: barátokat kell szereznie, akár család árán is. Ugyanígy nekünk is meg kell értenünk saját utunkat, ami elvezet minket az örök életbe. Ez az út pedig az, amit Urunk kijelölt számunkra: a benne való hit és a neki való engedelmesség. Ahogyan Ő maga is mondja: én vagyok az út. A sáfár a maga módszerei szerint járta útját. Csaló volt, és csalóként érte el a céljait. Mi Istenben hívó emberként csakis Isten akaratának keretei között gondolkozhatunk, kereshetünk megoldásokat és válaszokat, és csak a szerint cselekedhetünk. Az ő módszerei szerint járhatunk el minden esetben, és folyamatosan imádkoznunk kell azért, hogy ne térjünk el azoktól.

Ez az, ami miatt a világosság fiainak úgymond lassabban jár az eszük a sötétség fiainál. Ugyanis a rosszra való hajlam, és az a szerint való gondolkozás és élés a vérünkben van. Nem kell azt tanulnunk. Viszont Isten akarata szerint élni azért nehezebb mindig, mert az Ő akaratát meg kell ismernünk, végig kell gondolnunk, erőt kell kérnünk ahhoz, és a szerint kell cselekednünk. Mindez egy hosszú folyamat, kitartást, tanulást, figyelmet, odaszántságot igényel. És mindezt ráadásul úgy kell megtennünk, hogy a többség lenéz és megvet minket ezért. Újból és újból vállalnunk kell ezt az utat, mert különben könnyen eltévelyedünk, vagy pedig lassú gondolkodásúak, vagy értetlenek leszünk. A jövőnk mindig határozza meg a jelenünket!

Harmadszor pedig az eszeség azt jelenti, hogy az ember kitartóan, következetesen ragaszkodik ehhez az úthoz, és mindig azon akar járni. A sáfár bocsánatot és kegyelmet is kérhetett volna urától, de nem tette. Ragaszkodott a hűtlenséghez, lopáshoz és csaláshoz. Mindezekben értelemszerűen nem kell követnünk őt, de a ragaszkodása, a mi esetünkben Isten akaratához való ragaszkodás, példa lehet számunkra. Jézus Krisztus arra emlékeztet minket: amennyire ragaszkodtatok a bűnhöz, és érzitek ma is annak visszahúzó erejét életetekben, annyira akarjatok ragaszkodni a jóhoz is. E nélkül a ragaszkodás nélkül a hívó ember életében többnyire pillanatnyi fellángolások, a bűn börtönéből való kitörési próbálkozások lesznek, de az úton való előrehaladás kevés.

És Jézus Krisztus azt is megmutatja, hogy miben kell elsősorban kitartónak lennünk: az Urunkhoz való hűségben. Mert elsősorban ez a lényeg mindig: hűek vagyunk-e Királyunkhoz, vagy nem? Az igazán eszes ember tudja kihez hű! A hitetlen ember önmagához, a hívó pedig Istenhez. És azért ez a legfontosabb, mert magunk nem tudjuk megmenteni magunkat! Jézus Krisztus az eszeséget nem úgy ajánlja nekünk, mint amelyen keresztül megmenekülhetünk. Csakis kegyelemből, Jézus Krisztus áldozata által kaphatjuk meg az örök élet ajándékát. Mindaz, amit teszünk, az ebből a kegyelemből következhet. Tehát amit Jézus mond, az nem azt jelenti, hogy ha eszesek lesztek, és sok barátotok lesz, akkor bejuttok a mennybe,

hanem azt, hogy mivel Megváltó Uratok van, éljete is az Ő akarata szerint. Ő azon keresztül vezet el minket a célhoz. Legyetek kitartóak, ami elsősorban az Istenhez való hűségetekben jelenjék meg!

Az eszesség alatt tehát elsősorban ezt a három dolgot értsük: a jövőbe való tekintést, a jelenben Isten akaratához való igazodást, és a kitartást, ami az Istenhez való hűséget jelenti.

Végezetül pedig beszéljünk a példázat másik fő üzenetéről, az emberiségességről, vagy másként nevezve: a felebarátaink iránti szeretetről. Jézus Krisztus a farizeusok és írástudók számára egyértelművé tette, hogy hogyan kellene a bűnösöket és vámszedőket szeretniük, és inkább elveszett embereket látni bennük, mint sem ellenséget, vagy veszélyforrást. Most a tanítványaihoz fordulva szintén erről beszél, és a felebaráti szeretetre hívja fel a figyelmet. A példázatbeli sáfár megértette a másokkal való jótevés fontosságát. Tudta jól, hogy ezen keresztül biztosíthatja saját jövőjét. Ezért segített másokon. Jézus ezzel azt mondja: még a hitetlen ember is megérti és tudja, hogy mással jót tenni mennyire fontos. Bár igaz, hogy nem az Istentől származó szeretetből teszi ezt, hanem saját érdekből, de mégis megteszi. Mennyire inkább kellene az Istent követőknek sok jót tenni másokkal, és így barátokat szerezni.

Három dologban azonban különböznünk kell a sáfártól. Először is a motivációnkban. Nem magunk miatt kell másokat szeretnünk. Ne azért tegyünk jót másokkal, hogy azt viszonzózzák, vagy hogy valamit visszakapjunk abból. Ez nem az az önzetlen szeretet, amellyel Isten szeret minket! Ez mások becsapását, manipulálását, és önzőséget jelent. Ellenben az Isteni mérce az, hogy szeresd akkor is, ha nem tudja viszonzni a szeretetet. Ahogyan az 1Kor 13-ban, a szeretet himnuszban is olvashatjuk: „a szeretet nem keresi a maga hasznát”. Ahogyan Jézus közösséget vállalt a vámszedőkkel, a zélótákkal, a szegényekkel, a betegségük miatt kiközösítettekkel, úgy nekünk is követnünk kell az ő példáját, és a gyülekezet és egyház keretein belül és kívül is szeretnünk kell felebarátainkat.

Másodszor: abban nem szabad követnünk a sáfárt, ahogyan szeretett: mások kárára. A sáfár urának pénzéből, annak kárára engedett el adósságot. Nekünk azonban csak azt szabad adnunk, amink van, amit Isten nekünk adott.

Harmadszor pedig a céljában kell különböznie a mi szeretetünknek a sáfárétól. A sáfár célja az volt, hogy majd mások gondoskodjanak róla később. Mi a mi célunk? Sokan félreértik Jézus szavait, amikor azt mondja, hogy szerezzünk barátokat a hamis mammonból, hogy majd minket is befogadjanak az örök hajlékokba. Ez ugyanis nem azt jelenti, hogy majd azok az emberek, akiknek segítettünk, majd közbenjárnak értünk halálunkkor, és minél többen teszik ezt, annál könnyebben jutunk majd a

mennybe. Ez teljesen Bibliától idegen gondolat, amelyet Jézus nem tanított. Mert tudjuk, hogy egyedül csakis Ő az út az örök életbe. Úgy kell értenünk ezt az igeverset, hogy az ne mondjon ellent a Szentírás más helyeinek. Azaz Urunk azt értette alatta, hogy azok, akik a mennybe jutnak majd, e szerint fognak élni. Azaz: szeretni fogják felebarátaikat, és barátokat szereznek még a hitetlenek között is. Nem azért menekülnek meg, mert ezt teszik, hanem fordítva: mivel Isten megmentette őket, ezért megváltozik az életük, és megjelenik a felebaráti szeretet a szívükben, és ez által sok barátot szereznek, még a nem hívők között is. Ez természetesen nem olyan mérce, amely alapján meg kellene ítélnünk bárkinek a hitét. Azaz nem igaz az, hogy sok barátom van, tehát hívő vagyok, de el kell azon gondolkoznunk, hogy Urunk ezen az úton akar minket vezetni. Ahogyan ő odament a vámszedőkhöz, bűnösökhöz, és szerette őket, úgy kell nekünk is mások felé gyakorolni Isten szeretetét.

A farizeusok és vámszedők ezt nem értették meg, ezért gúnyolták is Jézust, ahogyan azt a 14. versben olvashatjuk is. Mi azonban ne legyünk kemény szívű, önigazult tanítványok, hanem kérjük Urunkat, hogy engedje megértenünk az igazi eszességet, a szerint élünk, gyakorolva a mások iránti szeretetet. Kitartóan imádkozzunk ezekért, az igazi eszességért és emberségességért, hogy ezek által is Megváltó Urunkra mutathassunk!

Imádkozzunk!

Magasztalunk Téged Megváltó Úr Jézus Krisztus, hogy mint a világ-mindenség Ura és birtokosa mindenre és mindenkire gondod van. Külön köszönjük azt a kegyelmedet, hogy a rád bízottakat véred ontása árán megmentetted, Lelked által újjászülted, és az örök életre megtartod.

Köszönjük néked azt a reménységet, hogy minket, gyermekeidet egykor majd magad mellé veszel, hiszen megígérted, hogy helyet készítesz számunkra a mennyei hazában. Hálát adunk Neked, hogy addig is minden dolgunk, gondunk, bajunk, örömünk és munkánk a Te kezedben van, és úgy igazgatód életünk folyását, hogy biztosan megérkezzünk mennyei Atyánkhoz.

Mivel kijelentetted nekünk életünk végét, a célt, amely felé vezetsz minket, ezért kérünk is, hogy segíts meg minket abban, hogy sose veszítsük azt szem elől. Szeretnénk az örök élet ajándékára nézve élni minden nap, és nem elfeledkezni arról, hogy merrefelé haladunk.

Alázattal elismerjük Urunk, hogy nem ismerjük még életünk hátralevő részét, azt az utat, amelyen vezetni akarsz. Ezért könyörgünk hozzád, hogy már most, a jelenben Te magad légy az Út számunkra, hogy sose tévelyedjünk el. Szeretnénk a cél felé igyekezni, és olyan döntéseket hozni, amelyek előtted kedvesek, és Igéd szerint valók.

Urunk, hajlamosak vagyunk nem csak az eltévelyedésre, hanem a megfáradásra, ellustulásra is, ezért kérjük Tőled azt az állhatatosságot, amely egyedül Tenálad található. Szeretnénk, ha a világosság fiaiként mi magunk is eszesek lehetnénk a jóban, gyermekek pedig a gonoszban. Mivel azt mondtad Igédben, hogy akinek nincsen bölcsessége, az Tőled kérje, ezért jövünk hozzád és kérjük ezt.

És végül szeretnénk kérni azért, hogy a felebarátaink iránti szeretet minden nap újuljon meg a szívünkben. Te látod, mindent tudó Urunk, hogy szívünkben mennyi ítélkezés, harag, irigység, megbántódás, nemtörődömség tud lenni mások felé. Szeretnénk, ha világosságot gyújtanál a szívünkben, ezért kérjük, tegyél képesekké minket arra, hogy tudjunk követni Téged a szeretetben. Szeretnénk a szerint a példa szerint megélni a felebaráti szeretet, amelyet Te adtál nekünk.

Köszönjük, hogy mindezeket kérhetjük és várhatjuk Tőled! Add, hogy mikor megkapjuk ezeket az ajándékaidat, neked adjunk hálát, rád mutasunk, és Téged dicsőítsünk! Kegyelmedért kérünk, hallgass meg minket!

Ámen.

197,3-6 dicséret

3. Gerjeszd fel igédnek szerelmét lelkünkben,
Szentlélek Istennek szentségét szívünkben;
Adj igaz értelmet bőséggel elménkben,
Téged szolgálhassunk e földön éltünkben.

4. Tanúságra erőt csak te tőled kérünk,
Hogy szent istenséged dicsértessék tőlünk:
Ha először a te országod keressük,
Semmiben nem léssen fogyatkozás nekünk.

5. Azért gyorsaságot elkezdett dolgunkban,
Végig megmaradást mi hivatalunkban,
Szorgalmatosságot s hűséget tisztünkben,
Egymás-szeretetet plántálj életünkben.

6. Engedd meg ezeket, Szent Atyánk, Krisztusért,
Mi Idvezítőnkért, kegyes táplálónkért,
Ki egy hatalomban Szentlélek Istennel
Élsz és uralkodol mindörökké, Ámen.